

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou v právní věci *žalobce: V. B., bytem F., Germany, proti žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5 (dále jen ČSSZ), v řízení o žalobě ze dne 2.6.2013 proti rozhodnutí žalované ze dne 24.4.2013 č.j. X o starobní důchod,*

t a k t o :

- I. **Žaloba s e z a m í t á.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou žalobou ze dne 2.6.2013 doručenou dne 11.6.2013 Městskému soudu v Praze se žalobce domáhá přezkoumání napadeného rozhodnutí žalované ze dne 24.4.2013, protože s ním nesouhlasí, neboť dle něho mu má být starobní důchod vyplácen od dosažení důchodového věku ve smyslu zákona o starobních důchodech, a to bez ohledu na eventuelní opomenutí odvolání se proti datu přiznání, protože až z odůvodnění rozhodnutí ČSSZ ze dne 30.11.2012 o přiznání starobního důchodu od 1.1.2012 se dozvěděl, že důchodového věku podle § 32 zdp dosáhl dne 31.10.2008, tím byl uveden v omyl, neboť se domníval, že mu starobní důchod bude přiznán automaticky od tohoto data, tedy od 30.10.2008, ale skutečnost, že mu starobní důchod bude vyplácen až od 1.1.2012, zjistil až po obdržení platby za rok 2012 v únoru 2013, tedy do té doby neviděl žádný důvod k odvolání; závěrem požadoval změnu rozhodnutí ze dne 30.11.2013 tak, že přiznání starobního důchodu mu bude stanoveno od 31.10.2008. (K žalobě byla mimo jiné připojena i kopie napadeného rozhodnutí i jemu předcházející rozhodnutí ze dne 30.11.2012 i 21.3.2013.)

Napadeným rozhodnutím ze dne 24.4.2013 č.j. X žalovaná výrokem I. zamítla námitky proti rozhodnutí č.j. X ze dne 30.11.2012 a výrokem II. zamítla námitky proti rozhodnutí č.j. X ze dne 21.3.2013 a toto rozhodnutí potvrdila. *V odůvodnění rozhodnutí ze dne 24.4.2013* žalovaná uvedla, že *rozhodnutím ze dne 30.11.2012* přiznala žalobci dle § 29 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen **zákon**), a s přihlédnutím k článkům 6 a 52 odst. 1 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 (dále jen **Nařízení**), od 1.1.2012 starobní důchod ve výši 2.140,-Kč měsíčně; podle vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 324/2012 Sb. se starobní důchod od ledna 2013 zvyšuje na 2.175,-Kč měsíčně. Dále bylo uvedeno, že *rozhodnutím ze dne 21.3.2013* žalovaná zamítla žalobci žádost o změnu data přiznání starobního důchodu, podle § 101 písm. e) zákona č. 500/2004 Sb., **správní řád**, ve znění pozdějších předpisů a § 86 odst. 4 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, neboť o změnu data přiznání starobního důchodu žalobce nepožádal ve lhůtě 30 dnů stanovené v § 86 odst. 4 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb. Žalobce napadl obě shora uvedená rozhodnutí námitkami z 12.4.2013, když předtím se dne 23.2.2013 dotázal, z jakého důvodu bylo datum přiznání starobního důchodu stanoveno na 1.1.2012 a nikoliv na datum uvedené v rozhodnutí z 30.1.2012 a žádal o změnu rozhodnutí ze dne 30.11.2012 tak, že mu starobní důchod bude přiznán od 31.10.2008. Dle údajů na dodejce bylo napadené rozhodnutí ze dne 30.11.2012 doručeno žalobci dne 10.12.2012, proto posledním dnem třicetidenní lhůty, tedy posledním dnem pro podání námitek bylo 9.1.2013, ale žalobce nepodal námitky do 30 dnů ode dne následujícího po dni oznámení napadeného rozhodnutí u ČSSZ ani u žádné okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen **OSSZ**); podány byly k poštovní přepravě dne 12. 4. 2013, tedy nesplnil lhůtu pro podání námitek ani ve smyslu § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu, proto byly námitky podány opožděně a byly zamítnuty dle § 92 odst. 1 správního řádu (výrok I.). I o změnu data přiznání starobního důchodu požádal žalobce po uplynutí 30-ti denní lhůty ode dne oznámení rozhodnutí ze dne 30.11.2012, kterým mu byl přiznán starobní důchod, tj. až po datu 9.1.2013, když žádost o tuto změnu obdržela žalovaná dne 8.3.2013. Dále bylo konstatováno, že žalobce v žádosti o starobní důchod ze dne 13.3.2012 doručené ČSSZ dne 16.3.2012 sám výslovně uvedl, že žádá o přiznání starobního důchodu od 1.1.2012, proto nebylo možno námitkám žalobce vyhovět a rozhodnutí ze dne 21.3.2013 bylo potvrzeno (výrok II.).

Pravomocným usnesením Městského soudu v Praze č.j. 1Ad 28/2013-11 ze dne 13.6.2013 byla věc postoupena zdejšímu soudu jako soudu věcně a místně příslušnému, kterému byla doručena dne 25.7.2013.

Žalovaná ve svém obsáhlém vyjádření k žalobě dne 29.11.2013 závěrem navrhla zamítnutí žaloby jako nedůvodné, neboť bylo rozhodováno v souladu s platnými právními předpisy. Také uvedla, že žalobce uplatnil prostřednictvím německého nositele pojištění žádost o starobní důchod vlastnoručně podepsanou dne 8.12.2011, z níž jednoznačně vyplývá, že skutečně žádal o přiznání starobního důchodu od 1.1.2012. Řízení o přiznání dávky důchodového pojištění lze zahájit pouze z podnětu účastníka a nemůže být zahájeno nositelem pojištění z úřední povinnosti, proto pro řízení o přiznání dávky důchodového pojištění platí striktně zásada dispozitivit, jak vyplývá z § 81 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Dávkové plnění nelze účastníku řízení vnutit proti jeho vůli, ten tak má

možnost svobodně se rozhodnout, zda žádost o dávku důchodového pojištění uplatní, či nikoliv. Rovněž záleží jen na vůli účastníka řízení, jakou konkrétní dávku a od kterého data požaduje přiznat. Uvedením data přiznání dávky v žádosti žadatel prakticky vymezuje zásady výpočtu dávky, neboť den, od něhož žádá přiznání důchodu, nemusí být totožný se dnem vzniku nároku na takovou dávku. Je proto nezbytné, aby žádost o dávku byla uplatněna na předepsaném tiskopisu a byly vyplněny všechny potřebné a relevantní údaje pro jednoznačné řízení, aby nositel pojištění mohl o nároku účastníka rozhodnout pokud možno bez dalšího případného šetření a prokazování rozporných údajů. Při rozhodování o žádosti žadatele o starobní důchod je žalovaná vázána obsahem žádosti a nemůže rozhodnout o přiznání dávky od jiného data, než které žadatel uvádí v žádosti. Jelikož žalobce splnil podmínky nároku na starobní důchod dle § 29 odst. 1 písm. a) zákona (*pojištěnec má nárok na starobní důchod, jestliže získal dobu pojištění nejméně 25 let a dosáhl aspoň věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod*, dále jen **důchodový věk**), když důchodového věku žalobce dosáhl v souladu s § 32 zákona dne 31.10.2008; starobní důchod byl žalobci přiznán od požadovaného data, tj. od 1.1.2012, rozhodnutím žalované ze dne 30.11.2012, které mu bylo oznámeno dne 10.12.2012 – písemné námitky proti němu žalobce nepodal, tudíž jeho chování lze chápat tak, že s rozhodnutím o přiznání starobního důchodu, především s datem jeho přiznání, je zcela seznámen a souhlasí s ním. Následně dne 8.3.2013 obdržela žalovaná podání (*žádost*) žalobce, v němž žádal o změnu data přiznání důchodu k 31.10.2008, tj. až po uplynutí 30-ti denní lhůty ode dne oznámení rozhodnutí o přiznání důchodu ze dne 30.11.2012, tj. až po datu 9.1.2013, proto rozhodnutím ze dne 21.3.2013 byla žádost zamítnuta v souladu s § 101 písm. e) správního řádu a § 86 odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb. (*oprávněný může písemně požádat o změnu data přiznání důchodu do 30 dnů ode dne oznámení rozhodnutí žalované*). Žalobce však nepožádal o změnu data přiznání důchodu v zákonem stanovené lhůtě, proto je den 1.1.2012 dnem přiznání starobního důchodu žalobce, který již nelze změnit.

Ze zaslaného *dávkového spisu vedeného žalovanou ohledně žalobce* vyplývá, že obsah spisu a založený evidenční materiál odpovídá obsahu napadeného rozhodnutí i vyjádření žalované. Dle založené dodejky byly žalobci doručeny písemnosti obsahující napadené rozhodnutí ze dne 24.4.2013 dne 27.4.2013, rozhodnutí ze dne 30.11.2012 dne 10.12.2012 a rozhodnutí ze dne 21.3.2013 dne 5.4.2013.

Žalobce na výše citovaného vyjádření žalované reagoval *podáními ze dne 20.12. a 21.12.2013*, kdy souhlasil s tím, aby soud rozhodl o věci samé bez jednání a vzdal se práva na náhradu nákladů řízení a dále vyjádřil své přesvědčení, že ve smyslu zákona má být starobní důchod vyplácen od dosažení důchodového věku, a to bez ohledu na eventuelní opominutí odvolání se proti datu přiznání, tedy v jeho věci od 31.10.2008.

Žalovaná ve svém podání ze dne 15.1.2014 sdělila, že žalobce měl možnost se s žádostí o pomoc v důchodové věci obrátit na kteroukoli OSSZ, jak vyplývá z § 6 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, nebo kontaktovat přímo ČSSZ, kde mohl v případě zájmu získat potřebné informace. Skutečnost, že německý nositel pojištění informuje předem pojištěnce o dosažení důchodového věku, je přitom irelevantní. Ve věci žalovaná postupovala zcela v souladu se závaznými právními předpisy, proto setrvala na svém napadeném rozhodnutí a navrhla zamítnutí žaloby žalobce jako nedůvodné.

Dalším podáním ze dne 2.2.2014 žalobce setrval na svém názoru a vyjádřil, že i když zmíněná skutečnost o informování předem (německým nositelem pojištění) není irelevantní, mohl či měl by ji český nositel pojištění převzít a předpisy, podle kterých ČSSZ postupovala jsou přinejmenším zlepšení hodné.

Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen *s.ř.s.*), soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen *správní orgán*). Ve věcech důchodového pojištění rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu (§ 31 odst. 2, 3 s.ř.s.).

Dle § 54 odst. 1 a 2 zákona nárok na důchod vzniká dnem splnění podmínek stanovených tímto zákonem. Nárok na výplatu důchodu vzniká splněním podmínek stanovených tímto zákonem pro vznik nároku na důchod a na jeho výplatu a *podáním žádosti o přiznání* nebo vyplácení důchodu.

V § 86 odst. 4 písmeno a) zákona č. 582/1991 Sb. je stanoveno, že oprávněný může do 30 dnů ode dne oznámení rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení písemně požádat o změnu data přiznání důchodu nebo jeho výplaty; takovou žádost může podat nejvýše dvakrát v případě přiznání téhož důchodu.

V této věci se žalobce podanou žalobou domáhá zrušení napadeného rozhodnutí ze shora uvedených důvodů. Soud pak na základě všech shora zjištěných skutečností dospěl k závěru, že **žaloba proti napadenému rozhodnutí žalované ze dne 24.4.2013 není důvodná** s ohledem na níže uvedené. Soud v této věci rozhodl bez nařízení jednání dle § 51 odst. 1 s.ř.s., když žalobce s takovým postupem vyjádřil souhlas a žalovaná nesouhlas v zákonné lhůtě nevyjádřila.

Žalobce dosáhl důchodového věku dne 31.10.2008 a splnil i zákonné podmínky pro přiznání starobního důchodu, proto žalovaná vyhověla jeho žádosti o tento důchod a přiznala jej i od žalobcem požadovaného data 1.1.2012. Soud neshledal žádná pochybení ve shora uvedeném postupu žalované, která plně vyhověla žádosti žalobce o starobní důchod, ale nemohla vyhovět jeho žádosti o změnu data přiznání starobního důchodu, jelikož tato žádost byla uplatněna až po uplynutí zákonné lhůty, jak dostatečně vysvětlila žalovaná v napadeném rozhodnutí i ve vyjádřeních v této věci, na jejichž podrobné odůvodnění soud odkazuje, jelikož je známo všem účastníkům tohoto řízení. Žalovaná stejně jako soud musí rozhodovat v souladu se zákonem či jinými příslušnými předpisy, tudíž musí respektovat i přes nesouhlas žalobce skutečnosti týkající se přiznání starobního důchodu od 1.1.2012, i když žalobce dosáhl důchodového věku již dne 31.10.2008, jak bylo nejprve uvedeno v rozhodnutí ČSSZ ze dne 30.11.2012 a v souladu s jeho žádostí mu byl důchod přiznán od požadovaného data 1.1.2012, takže *již tehdy byl zcela zřejmý rozdíl mezi datem vzniku nároku a datem přiznání starobního důchodu*. Žalobce ale v zákonné lhůtě námitky proti rozhodnutí ze dne 30.11.2012

nepodal a ani v zákonné lhůtě nepožádal o změnu data přiznání, proto již nelze žalobci vyhovět a přiznat mu výplatu starobního důchodu od 31.10.2008. Argumentace žalobce o postupu německého nositele pojištění, který pojištěnce informuje o dosažení důchodového věku, je v této věci irrelevantní, jelikož český nositel pojištění postupuje v souladu s předpisy platnými v České republice a navíc žalobci nic nebránilo v tom, aby se ve vlastním zájmu dostatečně zajímal o předmětné skutečnosti např. i prostřednictvím internetu nebo přímo u OSSZ či ČSSZ.

V daném případě soud nemohl vyhovět žalobě a zrušit napadené rozhodnutí žalované s ohledem na všechny zjištěné rozhodné skutečnosti i přes žalobcem opakovaně vyjádřené přesvědčení o oprávněnosti jeho nároku na přiznání starobního důchodu od 31.10.2008, když výroky I. i II. soud shledal oprávněnými, jelikož námitky proti rozhodnutí ze dne 30.11.2012 byly podány opožděně, proto byly zamítnuty, a námitky proti rozhodnutí ze dne 21.3.2013 nebyly shledány důvodnými, proto byly zamítnuty a bylo potvrzeno rozhodnutí ze dne 21.3.2013. ČSSZ tedy nepochybila, když námitky žalobce zamítla a dostatečně se s nimi vypořádala v rozhodnutí ze dne 24.4.2013, jehož odůvodnění je srozumitelné pro toho, kdo jeho obsah hodlá pochopit.

Krajský soud v Plzni ze shora uvedených důvodů proto *žalobě žalobce nepřisvědčil a žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.*, v němž je uvedeno, že soud zamítne žalobu, není-li důvodná (výrok I. rozsudku). *Soud napadené rozhodnutí žalované ze dne 24.4.2013 shledal jako věcně správné a odpovídající zákonu*, když žalobce neprokázal jím tvrzené pochybení žalované a dostatečným způsobem se žalovaná vypořádala i s jeho námitkami proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 30.11.2012 a 21.3.2013.

Žalobce ve věci neměl úspěch a správní orgán nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona, soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jak vyplývá z ust. § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. (výrok II. rozsudku).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost *ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení* ve dvou písemných vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. *Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.*

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle

zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Plzni dne 22. dubna 2014

JUDr. Alena Hocká
samosoudkyně